

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรในประเทศไทยและเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของประเทศไทยมานาน ทั้งการบริโภคภายในประเทศ และยังเป็นสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการส่งออกข้าวมากที่สุดในตลาดโลก โดยมีส่วนแบ่งในตลาดคิดเป็นร้อยละ 30 ของตลาดข้าวทั่วโลก (กรมวิชาการเกษตร, 2548: ออนไลน์) และยังเป็นสินค้าส่งออกคิดอันดับ 1 ใน 10 ชนิดของสินค้าส่งออกหลักของประเทศไทย โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี 2547 เท่ากับ 108,393.3 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 43 จากปี 2546 (กรมศุลกากร, 2548: ออนไลน์)

ในปัจจุบันการผลิตข้าวของไทยกำลังประสบปัญหา เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีและยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช อันเป็นสาเหตุทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ ผลผลิตตกต่ำ เกิดโรคและแมลงศัตรูข้าว ซึ่งบ่อยครั้งเกษตรกรต้องประสบผลการขาดทุนเนื่องจากค่าใช้จ่ายในเรื่องของต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง สารกำจัดโรคพืชและสารเร่งต่าง ๆ ซึ่งมีราคาที่แพงขึ้นและต้องใช้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ต่อมาจึงได้มีการพัฒนาทางการเกษตรเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยการใช้วิธีการทางอินทรีย์ ซึ่งเป็นวิธีการทางธรรมชาติ เพื่อทดแทนการใช้สารเคมีซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อลดต้นทุน เพิ่มราคา ความปลอดภัยและรักษาสีสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน โดยในระยะแรกที่เกษตรกรเริ่มปรับเปลี่ยนแนวทางมาทำเกษตรอินทรีย์ ผลผลิตที่ได้จะลดลง แต่ผลผลิตจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นในภายหลัง แต่ในทางกลับกันจะมีต้นทุนค่าปุ๋ยและสารจากธรรมชาติที่ลดลงเรื่อย ๆ ในระยะยาว (วิฑูรย์ ปัญญากุล, 2545)

ปัจจุบันได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสหกรณ์เกษตรอินทรีย์เชียงใหม่ จำกัด ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และรับซื้อผลผลิตของสมาชิกเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ และนำผลผลิตดังกล่าวออกจำหน่ายสู่ตลาดทั่วไป ซึ่งหนึ่งในสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ดังกล่าว ได้แก่ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรหมู่บ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสมาชิกกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวที่มีความจริงใจในการปลูกข้าวอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาหลายปี

โดยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์บ้านดอนเจียงที่เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 12 ราย มีเนื้อที่ในการปลูกข้าวอินทรีย์จำนวน 80 ไร่ พันธุ์ข้าวหลักที่นิยมปลูกในพื้นที่ ได้แก่ ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 ข้าวหอมมะลิ 105 และข้าวหอมมะลิแดง สามารถผลิตข้าวเปลือกเพื่อส่งขายให้กับสหกรณ์ในปี 2547 จำนวน 24 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ของผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมดที่ทางสหกรณ์รับซื้อจากกลุ่มสมาชิก และมีมูลค่าการขายถึง 240,000 บาท (ณรงค์ชัย ปาระโตน, 2548: สัมภาษณ์) ด้วยเหตุนี้ ทางผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรบ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการปลูกข้าวอินทรีย์

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวอินทรีย์ ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรหมู่บ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ได้รู้ถึงต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวอินทรีย์ ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรหมู่บ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการลดต้นทุนและเพิ่มผลตอบแทนในการปลูกข้าวอินทรีย์ ในกลุ่มเกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

1.4 นิยามศัพท์

ข้าวอินทรีย์ เป็นข้าวที่มีผลผลิตตามกระบวนการเกษตรอินทรีย์ กล่าวคือ ไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวหรือใช้ปุ๋ยเคมีแต่อย่างใด ซึ่งจะใช้แต่ปุ๋ยอินทรีย์และสารอินทรีย์เท่านั้น นอกจากนี้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้จะต้องไม่เป็นเมล็ดพันธุ์ที่มาจาก การตัดต่อพันธุกรรม

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ หมู่บ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์เกษตรอินทรีย์เชียงใหม่ จำกัด

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปลูกข้าวอินทรีย์ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่มาจากการลงทุนปลูกข้าวอินทรีย์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

